

INFORMATIE- BROCHURE

Ter attentie
van uitbaters
van
waterpijpbars

© Ela Shusterman -

Inhoudstafel

I.	INFORMATIE.....	1
II.	ROOKVERBOD	2
III.	PRODUCTEN OP BASIS VAN TABAK.....	4
IV.	RECLAME	6
V.	ALCOHOL.....	7
VI.	CONTACTGEGEVENS VAN ONZE DIENSTEN.....	8
VII.	ENKELE BELANGRIJKE WETSARTIKELEN	8

I. INFORMATIE

Ter attentie van (toekomstige) uitbaters van waterpijpbars.

In dit document vindt u de verplichtingen die u moet naleven betreffende:

- het rookverbod;
- het in de handel brengen van waterpijptabak en voor roken bestemde kruidenproducten;
- reclame voor producten op basis van tabak en soortgelijke producten;
- de verkoop van alcohol en tabaksproducten aan minderjarigen.

Aan het einde van deze brochure vindt u ook alle wettelijke bepalingen over deze onderwerpen.

Sommige gemeenten hebben specifieke regels voor het openen van een waterpijpbare. Wij raden u dan ook aan om, vooraleer u uw waterpijpbare opent, contact op te nemen met uw gemeente, meer bepaald met de dienst brandpreventie.

In een waterpijpbare worden werknemers en klanten sterk blootgesteld aan koolstofmonoxide (CO), die ontstaat door de verbranding van houtskool. Om elk risico op CO-vergiftiging te vermijden, raden wij u dan ook aan om:

- De codex over het welzijn op het werk te raadplegen die maximumwaarden vastlegt voor de concentratie waaraan werknemers mogen worden blootgesteld zonder dat ze gevaarlopen.
- De CO-concentratie in uw zaak regelmatig te controleren.

Bent u van plan om uw zaak te verbouwen? Neem dan contact op met de dienst stedenbouw van uw gemeente.

II. ROOKVERBOD

Sinds 1 juli 2011 is het strikt verboden om tabak, producten op basis van tabak of soortgelijke producten te roken in gesloten plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek.

Ook het roken van een waterpijp is onderworpen aan het rookverbod op openbare plaatsen: de roker en de uitbater kunnen allebei geverbaliseerd worden voor het (laten) roken van waterpijp in een zaak.

Het is wel toegestaan om:

- op het terras te roken op voorwaarde dat minstens één van de zijden (of wanden) ervan volledig open is. Het is niet voldoende om de vensters van een gesloten lokaal te openen;
- in een rookkamer te roken, indien dat lokaal voldoet aan de inrichtingsvoorwaarden.

Wat kunt u doen om de wetgeving na te leven?

- voldoende rookverbodstekens aanbrengen aan de ingang van en binnen in de zaak zodat deze voor iedereen zichtbaar zijn;
- elk element dat laat uitschijnen dat roken toegestaan is, te verwijderen (bv. asbakken of waterpijp);
- het verbod om eender welk product op basis van tabak of soortgelijk product (sigaret, waterpijptabak, waterpijpproduct zonder tabak, elektronische sigaret, ...) in uw zaak te roken, na te leven en te doen naleven;
- uw zaak rookvrij houden.

Aan welke voorwaarden moet een rookkamer voldoen?

- het lokaal moet afgesloten zijn door muren en een deur die steeds gesloten moet blijven (kies voor uw gemak voor een deur die automatisch sluit);
- dit lokaal mag hoogstens 25% van de totale oppervlakte van de verbruiksruimte zijn waarin dranken ter consumptie opgediend worden. (ruimtes zoals WC's, berging, keuken, kelder, vestiaires kunnen niet meegerekend worden);
- het lokaal moet over een operationeel rookafzuigstelsel beschikken;
- er mogen in dit lokaal geen dranken of voeding geserveerd

worden. De klant mag wel zijn drank meenemen. Het personeel van de zaak mag enkel komen om schoon te maken en af te ruimen. Er mag geen enkele dienst worden aangeboden (bv. televisie, kansspelen, automaat, ...). De werknemers van een waterpijpbare mogen de rookkamer dus niet betreden om de klant een waterpijp aan te bieden;

- het lokaal mag geen doorgangszone zijn;
- het lokaal dient aangeduid te worden als rookkamer.

Maatregelen en sancties

De controledienst kan een proces-verbaal opmaken. De sancties kunnen aanzienlijk zijn: in geval van overtreding van het rookverbod kunnen de boetes variëren van 208 tot 8000 euro.

De rechtbank kan een zaak sluiten voor een duur van 1 tot 6 maanden.

III. PRODUCTEN OP BASIS VAN TABAK

Etikettering

Net als sigaretten en roltabak moet waterpijptabak verplicht bepaalde waarschuwingen bevatten in de drie landstalen.

Op de zijkanten staat een algemene waarschuwing en een informatieve boodschap.

Op de voor- en achterkant staat een gecombineerde waarschuwing. Een gecombineerde waarschuwing is een combinatie van een waarschuwingstekst, een bijhorende foto en de tabakstoplijn. (zie voorbeeld op de foto hieronder).

Vanaf 01/01/2021 mag u enkel nog neutrale verpakkingen waterpijptabak in de handel brengen.

Concreet betekent dit dat alle verpakkingen de kleur ‘Pantone 448C’ moeten hebben, zoals op de foto hieronder.

Het is onwettig om producten op basis van tabak te herverpakken en/of ze te mengen met andere producten of stoffen. Om te voldoen aan de wet, dient u de waterpijptabak rechtstreeks aan uw klanten te verkopen in zijn oorspronkelijke verpakking.

De waterpijptabak kan dus niet op voorhand geprepareerd en verdeeld worden over kopstukken. Op deze manier wordt de waterpijp-tabak immers verkocht zonder verpakking wat wettelijk niet toegelaten is.

Notificatie

De fabrikant of de invoerder moet producten op basis van tabak jaarlijks notificeren bij de FOD Volksgezondheid*.

Jongeren

Het is verboden om tabaksproducten en voor roken bestemde kruidenproducten te verkopen en aan te bieden aan minderjarigen. De verkoper mag aan een jongere die tabak wil kopen, vragen om een leeftijdsbewijs voor te leggen (identiteitskaart of elk ander geldig document). De verkoper heeft steeds het recht om de verkoop te weigeren wanneer de koper niet wil of niet kan aantonen dat hij de vereiste leeftijd bereikt heeft.

Alternatieve waterpijptabak (Art 12, Art 15 en Art 16 van het KB 05/02/2016)

Sommige alternatieven voor waterpijptabak bevatten geen tabak, maar worden wel gebruikt om te roken.

Indien deze planten, kruiden of fruit bevatten, kunnen deze worden beschouwd als een 'voor roken bestemd kruidenproduct'.

Ook deze producten moeten gezondheidswaarschuwingen bevatten, moeten genotificeerd zijn en mogen enkel in de originele verpakking verkocht worden aan de klant.

Maatregelen en sancties

De controleurs van de FOD Volksgezondheid kunnen een proces-verbaal opmaken en niet-conforme tabaksproducten in beslag nemen. Het bedrag van de boetes voor niet-conforme tabaksproducten varieert van 208 tot 120.000 euro. Het bedrag van de boetes voor de verkoop van tabak aan minderjarigen varieert van 208 tot 24.000 euro.

IV. RECLAME

Tabaksreclame is niet toegestaan. Elke reclametechniek bedoeld om de verkoop van tabak en soortgelijke producten te promoten, is verboden, zoals bijvoorbeeld de volgende promo-aanbiedingen:

- “2+1 waterpijp gratis” / klantenkaart,
- “Waterpijp + Champagne = 50 €”,
- “Studentenprijs”,
- “Gratis waterpijp bij aankoop van een fles alcohol”.

Maatregelen en sancties

Het bedrag van de boetes voor tabaksreclame varieert van 2.000 euro tot 800.000 euro.

V. ALCOHOL

Het is verboden om:

- aan minzestienjarigen gefermenteerde dranken te verkopen, te schenken of aan te bieden die meer dan 0.5% alcohol bevatten (bier, wijn, ...);
- aan minachtienjarigen gedistilleerde drank te verkopen, te schenken of aan te bieden. Die categorie omvat dus alles wat doorgaans “sterke dranken” genomen wordt, alsook de premixdrankjes van het type “alcopops” en cocktails gemaakt op basis van gedistilleerde drank.

In geval van twijfel moeten de verkopers of kelners nagaan of de persoon die alcohol koopt, de vereiste leeftijd heeft. De koper kan dat aantonen met behulp van zijn identiteitskaart of elk ander geldig document. De verkoper heeft steeds het recht om de verkoop te weigeren wanneer de koper niet wil of niet kan aantonen dat hij de vereiste leeftijd bereikt heeft.

Maatregelen en sancties

Het bedrag van de boetes varieert van 208 tot 24.000 euro. Aangezien het om een maatregel ter bescherming van jongeren gaat, is het uiteindelijke boetebedrag vaak hoger dan het minimumbedrag.

VI. CONTACTGEGEVENS VAN ONZE DIENSTEN

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Controledienst Tabak en Alcohol

Galileelaan 5/2
1210 Brussel

E-mail : apf.inspec@health.fgov.be

Tel. : 02 524 97 97

<https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid>

VII. Enkele belangrijke wetsartikelen:

De wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten

Art. 7. (...)

§ 2bis. 1° Het is verboden reclame te voeren voor en te sponsoren door tabak, producten op basis van tabak en soortgelijke producten, hierna tabaksproducten genoemd.

Als reclame en sponsoring worden beschouwd elke mededeling of handeling die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel heeft de verkoop te bevorderen, ongeacht de plaats, de aangewende communicatiemiddelen of de gebruikte technieken.

2° Het in het 1° bedoelde verbod is niet van toepassing op :

- reclame voor tabaksproducten in dagbladen en tijdschriften die buiten de Europese Unie worden uitgegeven, behoudens wanneer die reclame of de invoer van dergelijke dagbladen of tijdschriften er hoofdzakelijk toe strekt tabaksproducten op de Belgische of communautaire markt te promoten;
- de incidentele reclame voor tabaksproducten in het kader van de mededeling aan het publiek van evenementen in het buitenland, behoudens wanneer die reclame of de mededeling aan het publiek van het evenement er hoofdzakelijk toe strekt reclame voor tabaksproducten te voeren voor de Belgische markt;
- reclame voor tabaksproducten in gedrukte publicaties, die uitsluitendbestemd zijn voor personen die werkzaam zijn in de tabakshandel.

3° Het is verboden een merk, dat zijn bekendheid hoofdzakelijk aan een tabaksproduct ontleent, voor reclame op andere gebieden te gebruiken, zolang het merk voor een tabaksproduct wordt gebruikt.

Deze bepaling doet geen afbreuk aan het recht van ondernemingen om onder hun merknaam reclame te maken voor andere dan tabaksproducten, mits :

- de omzet van, zelfs door een andere onderneming, onder dezelfde merknaam

- op de markt gebrachte tabaksproducten niet meer dan de helft bedraagt vande omzet van andere producten dan tabak van het merk in kwestie, en
- dit merk oorspronkelijk is gedeponeerd voor andere dan tabaksproducten.
- 4° De verboden bedoeld in de bepaling onder 3° zijn niet van toepassing op:

- de reclame voor een merk, dat zijn naamsbekendheid voornamelijk aan een tabaksproduct te danken heeft, in dagbladen en publicaties die buiten de Europese Unie worden uitgegeven, behoudens wanneer die reclame of de invoer van dergelijke dagbladen of tijdschriften er hoofdzakelijk toe strekt reclame voor dergelijk merk te voeren voor de Belgische of communautairemarkt;
- de toevallige reclame voor een merk, dat zijn naamsbekendheid voornamelijk aan een tabaksproduct te danken heeft, in het kader van de bekendmaking aan het publiek van een evenement dat zich in het buitenland afspeelt, behoudens wanneer die reclame of de bekendmaking aan het publiek van dit evenement er toe strekt dergelijk merk op de Belgische markt te promoten;
- het aanbrengen van een merk, dat zijn naamsbekendheid voornamelijk aan een tabaksproduct te danken heeft, op affiches in en aan de voorgevel van winkels die producten van dat merk verkopen;
- de reclame voor een merk, dat zijn naamsbekendheid voornamelijk aan een tabaksproduct te danken heeft, in gedrukte publicaties die uitsluitend bestemd zijn voor personen die producten van een dergelijk merk in de handel brengen.

In afwijking van punt 3° kan de Minister toestaan dat een merk, dat zijn bekendheid met name aan een tabaksproduct ontleent, wordt gebruikt voor reclame indien het onmogelijk is een link te leggen tussen het tabaksproduct en de afgeleide producten. De minister stelt de nadere voorwaarden vast inzake de tenuitvoerlegging van deze bepaling.

Daartoe houdt hij met name rekening met het feit dat de naam, het merk, het symbool en enig ander onderscheidend teken van het product of de dienst voorkomen in een duidelijk andere vorm dan die van de tabaksproducten.

Wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije plaatsen en ter bescherming van de bevolking tegen tabaksrook.

Art. 3. § 1. Het is verboden te roken in gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn. Deze plaatsen dienen rookvrij te zijn.

Aan de ingang van en binnen elke plaats bedoeld in het eerste lid worden rookverbodstekens zoals bepaald bij artikel 2, 10°, zo aangebracht dat alle aanwezige personen er kennis van kunnen nemen. De Koning kan de bijkomende voorwaarden bepalen waaraan de signalisatie van het rookverbod dient te beantwoorden.

§ 2. Het verbod bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, geldt eveneens permanent in alle voertuigen die gebruikt worden voor het openbaar vervoer dus ook wanneer zij buiten dienst zijn.

§ 3. Elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat uitschijnen dat roken toegestaan is, is verboden in de plaatsen bedoeld in paragrafen 1 en 2.

Art. 6. Onverminderd de bepalingen van artikel 3, kan de uitbater van een gesloten plaats, die toegankelijk is voor het publiek een rookkamer installeren.

Deze rookkamer is geen doorgangszone en is zodanig geconstrueerd en ingericht dat de ongemakken van de rook ten opzichte van de niet-rokers maximaal verminderd worden.

De rookkamer wordt duidelijk als lokaal voor rokers geïdentificeerd en wordt aangeduid door allerhande middelen die toelaten ze te situeren. In de rookkamer kunnen enkel dranken worden meegenomen.

De oppervlakte van de rookkamer mag niet meer bedragen dan een vierde van de totale oppervlakte van de gesloten plaats.

De rookkamer is voorzien van een rookafzuigstelsel of een verluchtingsstelsel dat de rook afdoende verwijdert.

De Koning bepaalt de bijkomende voorwaarden waaraan de rookkamer dient te beantwoorden.

Art. 7. De uitbater en de klant zijn, elkeen voor wat hem aangaat, verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Koninklijk besluit van 28 januari 2010 betreffende de vaststelling van de voorwaarden van het rookverbodsteken en van de installatie van een ventilatiesysteem

Art. 2. De artikelen 3, 4, 5 en 6 van dit besluit zijn van toepassing op de (de zones waar gerookt mag worden) in de afgesloten drankgelegenheden die geen deel uitmaken van sportruimtes bedoeld in artikel 4, § 5 van voornoemde wet en op de rookkamers van gesloten plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek bedoeld in artikel 6 van de voornoemde wet.

Art. 3. § 1. Het rookafzuigstelsel of verluchtingsstelsel moet zo functioneren dat het minimale debiet van verversing of zuivering van de lucht in deze plaats, berekend in kubieke meter lucht per uur, minstens het volgende bedraagt:

$S \times 15$ waarbij S = de totale oppervlakte van de plaats in vierkante meter, afgerond naar de bovenste eenheid.

Het aldus verkregen debiet van luchtverversing of zuivering wordt afgerond tot op het laagste honderdtal.

§ 2. Worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de totale oppervlakte van de plaats, de ruimtes voorzien voor vestiaires, opberging, de gangen, de trappenhuizen en de toiletten.

§ 3. Het debiet van luchtverversing of zuivering kan worden verworven door de debieten toe te voegen van de verschillende toestellen in eenzelfde plaats.

Art. 4. Voor de toepassing van dit besluit, worden toestellen die de lucht filteren door middel van een luchtfilter of een elektrostatisch of ioniserend systeem eveneens als rookafzuigstelsel beschouwd.

Art. 5. § 1. De installatie van de toestellen moet aan volgende voorwaarden voldoen:

- 1° het rendement van verversing of zuivering moet maximaal zijn;
- 2° er moet vermeden worden dat de klanten gehinderd worden door wind of lawaai;
- 3° het inademen van onzuivere lucht afkomstig uit schoorsteen, keuken of uit andere bronnen moet vermeden worden.

§ 2. De toestellen moeten uitgerust zijn met een vermelding die aangeeft welk debiet er per uur mogelijk is. Deze vermelding kan op de gebruiksaanwijzing of op een andere handleiding worden aangebracht, op voorwaarde dat deze documenten altijd beschikbaar zijn.

Art. 6. De toestellen moeten op dergelijke wijze worden gebruikt en onderhouden dat ze op elk moment in staat zijn optimaal te renderen.

Ze moeten werken wanneer er consumenten aanwezig zijn in de plaatsen bedoeld in artikel 2 van dit besluit.

Koninklijk besluit van 5 februari 2016 betreffende het fabriceren en het in de handel brengen van producten op basis van tabak en voor roken bestemde kruidenproducten

Jaarlijkse notificatie

Art. 4. § 1. Het in de handel brengen van producten op basis van tabak is onderworpen aan een jaarlijkse notificatie bij de Dienst. Een notificatiedossier moet in twee exemplaren vóór één maart ingediend worden door de fabrikant of de invoerder als die eerste geen maatschappelijke zetel heeft in België, waarin tenminste de volgende gegevens per merk en per type vermeld zijn:

- 1° een lijst van alle ingrediënten, met opgave van de hoeveelheden, die voor de productie van die producten op basis van tabak worden gebruikt, naar afnemend gewicht van elk ingrediënt;
- 2° de emissieniveaus bedoeld in artikel 3, § 1;
- 3° indien beschikbaar, informatie over andere emissies en de niveaus daarvan. 4° de etikettering.

§ 2. De fabrikanten en invoerders delen de Dienst ook mee wanneer de samenstelling van een product zodanig wordt gewijzigd dat de krachtens dit artikel verstrekte informatie moet worden aangepast. De krachtens dit artikel vereiste informatie wordt voor een nieuw of gewijzigd product op basis van tabak ingediend vóór dat product in de handel wordt gebracht.

§ 3. De in paragraaf 1, 1°, bedoelde lijst van ingrediënten gaat vergezeld van een verklaring waarin wordt uiteengezet waarom die ingrediënten aan de betrokken producten op basis van tabak worden toegevoegd. Deze lijst vermeldt tevens de status van de ingrediënten, met inbegrip van de vraag of zij zijn geregistreerd krachtens Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie, en hun indeling in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006.

§ 4. De lijst bedoeld in paragraaf 1, 1°, gaat tevens vergezeld van de relevante toxicologische gegevens betreffende de ingrediënten in verbrande en onverbrande vorm, naargelang van het geval, waarbij met name de gevolgen daarvan voor de gezondheid van consumenten worden vermeld en onder meer mogelijke verslavende effecten in aanmerking worden genomen.

Voorts dient de fabrikant of invoerder voor sigaretten en roltabak een technisch document in met een algemene beschrijving van de gebruikte additieven en hun eigenschappen.

§ 5. De Dienst zorgt ervoor dat de krachtens dit artikel verstrekte informatie op een voor het publiek toegankelijke website bekend wordt gemaakt. Bij het voor publiek beschikbaar maken van deze informatie houdt de Dienst naar behoren rekening met de noodzaak om bedrijfsgeheimen te beschermen. De Dienst eist dat de fabrikanten en invoerders bij het indienen van de informatie krachtens paragrafen 1 en 8 van dit artikel aangeven welke informatie zij als bedrijfsgeheim beschouwen.

§ 6. De fabrikanten en invoerders dienen de interne en externe studies aangaande marktonderzoek en de voorkeuren van verschillende groepen consumenten, inclusief jongeren en huidige rokers, inzake ingrediënten en emissies, alsmede samenvattingen van marktonderzoeken die zij uitvoeren bij het lanceren van nieuwe producten, bij de Dienst in. De fabrikanten en invoerders brengen ook jaarlijks verslag uit over hun verkoopvolume per merk en type, binnen België, opgegeven in aantallen sigaretten/sigaren/cigarillo's of in kilogram, en dit vanaf 1 januari 2015. Deze jaarlijkse verkoopgegevens worden ook overgemaakt aan de Dienst ten laatste op één maart van het volgende jaar.

§ 7. De fabrikanten of invoerders sturen de Dienst het bewijs van betaling van een jaarlijkse retributie van 125 euro per genotificeerd product op de rekening van de Dienst. Deze vergoeding is niet terugvorderbaar. Deze retributie wordt betaald vóór één maart van elk jaar.

§ 8. Het model voor de indiening en het voor het publiek toegankelijk maken van de informatie vermeld in dit artikel kan door de Minister gepreciseerd worden.

§ 9. De fabrikanten en invoerders van producten op basis van tabak dienen de in dit artikel bedoelde informatie in door middel van het gemeenschappelijke elektronische portaal voor het indienen van gegevens.

De fabrikant of invoerder doet navraag bij de Dienst om te weten wie de beheerder van het portaal is.

§ 10. Voordat de fabrikant of invoerder voor het eerst overeenkomstig dit artikel informatie indient, vraagt hij een identificatienummer (submitter ID) aan, dat wordt gegenereerd door de beheerder van het gemeenschappelijke portaal. De fabrikant of invoerder dient desgevraagd een document in met de identificatie van de onderneming en authenticatie van de activiteiten in overeenstemming met de Belgische wetgeving. Het identificatienummer van de indiener moet worden gebruikt bij alle latere indieningen en in alle latere correspondentie.

§ 11. Op basis van de in paragraaf 10 genoemde submitter ID, kent de fabrikant of invoerder aan elk op te geven product een product op basis van tabak-ID (TP-ID) toe.

Bij het indienen van informatie over producten met dezelfde samenstelling en hetzelfde ontwerp maken fabrikanten en invoerders, voor zover mogelijk, gebruik van dezelfde TP-ID, met name wanneer gegevens door verschillende leden van een groep ondernemingen worden ingediend. Dit is van toepassing ongeacht het merk, het subtype en het aantal markten waarop deze producten in de handel worden gebracht.

Indien de fabrikant of invoerder niet kan waarborgen dat dezelfde TP-ID wordt gebruikt voor producten met dezelfde samenstelling en hetzelfde ontwerp, verstrekt hij, voor zover mogelijk, ten minste de verschillende TP-ID's die aan deze producten zijn toegewezen.

Algemene bepalingen

Art. 6. § 1. Op elke verpakkingseenheid van een product op basis van tabak en elke buitenverpakking staan de in dit hoofdstuk bepaalde gezondheidswaarschuwingen in het Nederlands, Frans en Duits. Elke taal wordt afgedrukt op een nieuwe lijn.

§ 2. Gezondheidswaarschuwingen beslaan de gehele daarvoor bestemde oppervlakte van de verpakkingseenheid of de buitenverpakking. Commentaren, parafraseringen of verwijzingen naar deze waarschuwingen mogen op geen enkele manier voorkomen.

§ 3. De gezondheidswaarschuwingen op een verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking zijn zodanig afgedrukt dat zij niet verwijderd kunnen worden, niet uitwisbaar en volledig zichtbaar zijn. Ze mogen niet geheel of gedeeltelijk worden verborgen of onderbroken door accijnszegels, prijsaanduidingen, veiligheidskenmerken, omhulsels, hulzen, dozen of andere zaken.

§ 4. Op verpakkingseenheden van andere producten op basis van tabak dan sigaretten en roltabak in roltabak zakjes mogen de gezondheids-waarschuwingen met behulp van een sticker worden aangebracht, mits deze niet kan worden verwijderd.

§ 5. De gezondheidswaarschuwingen blijven bij het openen van de verpakkingseenheid intact behalve voor verpakkingen met een klapdeksel, waarbij de gezondheidswaarschuwingen bij het openen van de verpakking mogen worden doorgescheurd mits dit de grafische integriteit en de zichtbaarheid van de tekst, de foto's en de informatie over het stoppen met roken niet in het gedrang brengt.

§ 6. De gezondheidswaarschuwingen verbergen noch onderbreken de accijnszegels, de prijsaanduidingen, de merktekens voor het identificeren en traceren of de veiligheidskenmerken op verpakkingseenheden.

§ 7. De afmetingen van de in de artikelen 7, 8, 9 en 10 bedoelde gezondheidswaarschuwingen worden berekend in verhouding tot de betreffende oppervlakte wanneer de verpakking gesloten is.

§ 8. Gezondheidswaarschuwingen worden omgeven door een 1 mm brede zwarte rand binnen de voor deze waarschuwingen bestemde oppervlakte, met uitzondering van de waarschuwingen voorzien in artikel 9.

Algemene waarschuwingen en informatieve boodschappen op voor roken bestemde producten op basis van tabak

Art. 7. § 1. Op elke verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking van voor roken bestemde producten op basis van tabak staat de volgende algemene waarschuwing:

“Roken is dodelijk - Stop nu
Fumer tue - Arrêtez maintenant
Rauchen ist tödlich - hören Sie jetzt auf”.

§ 2. Op elke verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking van voor roken bestemde producten op basis van tabak staat de volgende informatieve boodschap:

“Tabaksrook bevat meer dan 70 stoffen die kanker veroorzaken
La fumée du tabac contient plus de 70 substances cancérigènes
Tabakrauch enthält über 70 Stoffe, die erwiesenermaßen krebserregend sind”.

§ 3. De algemene waarschuwing en de informatieve boodschap zijn op de volgende manier gedrukt:

- 1° bij pakjes sigaretten, waterpijptabak en roltabak in balkvormige verpakking staat de algemene waarschuwing op het onderste gedeelte van een van de zijoppervlakken van de verpakkingseenheden en staat de informatieve boodschap op het onderste gedeelte van het andere zijoppervlak. Die gezondheidswaarschuwingen zijn ten minste 20 mm breed. Deze bepaling houdt in dat de dikte van een pakje sigaretten niet minder mag zijn dan 20 mm;
- 2° voor verpakkingen in de vorm van een doos met scharnierend deksel waarvan de zijoppervlakken bij het openen in tweeën worden gedeeld, staan de algemene waarschuwing en de informatieve boodschap volledig op de grootste delen van deze gedeelde zijoppervlakken. De algemene waarschuwing wordt ook aangebracht op de binnenkant van het bovenoppervlak die zichtbaar wordt als de verpakkingseenheid open is. De zijkanten van dit type verpakking zijn ten minste 16 mm hoog.
- 3° bij roltabak die in roltabak zakjes wordt verkocht staan de algemene waarschuwing en de informatieve boodschap op de oppervlakken die de volledige zichtbaarheid van deze gezondheidswaarschuwingen waarborgen. De Minister bepaalt de precieze positie van de algemene waarschuwing en de informatieve boodschap op roltabak die in roltabak zakjes verkocht wordt, met inachtneming van de diverse vormen van de roltabak zakjes.
- 4° bij roltabak in cilindrische verpakkingen staat de algemene waarschuwing op het buitenoppervlak van het deksel en de informatieve boodschap op het binnenoppervlak van het deksel.

Zowel de algemene waarschuwing als de informatieve boodschap beslaat 50 % van de oppervlakte waarop zij wordt gedrukt.

§ 4. De algemene waarschuwing en de informatieve boodschap, bedoeld in de paragrafen 1 en 2, worden:

- 1° aangebracht in zwarte vetgedrukte Helvetica-letters op een witte achtergrond, met een zodanige puntgrootte dat de tekst een zo groot mogelijk deel van de daarvoor bestemde ruimte beslaat, zonder aan leesbaarheid in te boeten; en
- 2° gecentreerd op het voor hen bestemde oppervlak en, op balkvormige verpakkingen en buitenverpakkingen, evenwijdig met de zijrand van de verpakkingseenheid of van de buitenverpakking.

Gecombineerde gezondheidswaarschuwingen voor voor roken bestemde producten op basis van tabak

Art. 8. § 1. Op elke verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking van voor roken bestemde producten op basis van tabak staan gecombineerde gezondheidswaarschuwingen.

§ 2. Gecombineerde gezondheidswaarschuwingen:

1° beslaan 65 % van de buitenvoorkant en-achterkant van de verpakkingseenheden de buitenverpakking.

Op cilindrische verpakkingen dienen:

- twee gecombineerde gezondheidswaarschuwingen die op gelijke afstand van elkaar staan en die elk 65 % van de betreffende helft van het gebogenoppervlak beslaan, te worden aangebracht;
- de gecombineerde waarschuwingen heel de breedte in te nemen van de twee vlakken waarop ze zijn aangebracht;

2° hebben, in het geval van verpakkingseenheden van sigaretten, de volgende afmetingen:

- a) hoogte: minimaal 44 mm,
- b) breedte: minimaal 52 mm.

3° vertonen aan beide zijden van de verpakkingseenheden en de buitenverpakkingdezelfde waarschuwende tekst en de bijbehorende kleurenfoto;

4° staan bovenaan de verpakkingseenheid en de buitenverpakking, in dezelfde richting als eventuele andere informatie op de betreffende kant van de verpakking.

Er kunnen overgangsvrijstellingen op deze verplichting aangaande de positie van de gecombineerde gezondheidswaarschuwing gelden:

- a) In deze gevallen, wanneer de accijnszegel is aangebracht aan de bovenkantvan een van karton gemaakte verpakkingseenheid, mag de gecombineerde gezondheidswaarschuwing die op de achterkant moet staan onmiddellijk onder de accijnszegel worden aangebracht.
- b) Indien een verpakkingseenheid van zacht materiaal is gemaakt, mag een rechthoekige ruimte van niet meer dan 13 mm hoog tussen de bovenrand van de verpakking en de bovenrand van de gecombineerde gezondheidswaarschuwing voor de accijnszegel worden voorbehouden.

5° de onder punt 4° a) en 4° b) bedoelde vrijstellingen gelden voor een periode van drie jaar vanaf 20 mei 2016. Merken worden niet boven de gezondheidswaarschuwingen aangebracht.

§ 3. De Minister kan de technische specificaties betreffende de samenstelling, de lay-out, de voorstelling en de vorm van de gecombineerde gezondheidswaarschuwingen vaststellen, rekening houdend met de verschillende verpakkingsvormen. De Minister kan eveneens regels vaststellen voor wat betreft het gebruik in groep van gecombineerde gezondheidswaarschuwingen en de jaarlijkse afwisseling hiervan.

Presentatie van het product

Art. 11. § 1. De etikettering van verpakkingseenheden en van elke buitenverpakking en het product op basis van tabak zelf bevatten geen enkel element of kenmerk dat:

- 1° Een product op basis van tabak aanprijst of het verbruik ervan aanmoedigt door een verkeerde indruk te wekken over de kenmerken, gevolgen voor de gezondheid, risico's of emissies ervan. Etiketten bevatten geen informatie over het gehalte aan nicotine, teer of koolmonoxide van het product op basis van tabak.
- 2° De suggestie wekt dat een bepaald product op basis van tabak minder schadelijk is dan andere of gericht is op het verminderen van het effect van bepaalde schadelijke bestanddelen van rook, of activerende, energetische, genezende, verjongende, natuurlijke, biologische eigenschappen bezit of andere positieve gevolgen heeft voor de gezondheid of de levensstijl.
- 3° Verwijst naar een smaak, geur- of smaakstoffen of andere additieven, of het ontbreken daarvan.
- 4° Op een levensmiddel of een cosmetisch product lijkt.
- 5° De suggestie wekt dat een bepaald product op basis van tabak biologisch beter afbreekbaar is of andere milieuvoordelen heeft.

§ 2. De verpakkingseenheden en buitenverpakkingen mogen geen economische voordelen suggereren door gedrukte tegoedbonnen, aanbiedingen voor korting, indicaties in verband met gratis verstrekking, "twee voor de prijs van één" aanbiedingen of andere vergelijkbare aanbiedingen te bevatten. Elke vermelding van prijs, met uitzondering van de prijs vermeld op de fiscaal kenteken, is verboden.

§ 3. De krachtens de paragrafen 1 en 2 verboden elementen en kenmerken omvatten maar zijn niet beperkt tot teksten, symbolen, namen, merken en al dan niet figuratieve tekens.

§ 4. Voor de toepassing van de bepalingen van dit artikel, kan de Minister een lijst bepalen met de verboden merken van producten op basis van tabak, zelfs voor producten op basis van tabak die reeds op de markt zijn. Een overgangperiode van één jaar zal worden ingevoerd teneinde de verkoop van verboden merken te stoppen. De Minister bepaalt de te volgen procedure om een product op basis van tabak op de lijst van verboden merken op te nemen. De Minister kan een toelatingsprocedure bepalen voor de merken van producten op basis van tabak die nog niet in de handel zijn.

§ 5. De bepalingen van dit artikel zijn van toepassing op technische elementen, zoals filters en papier, die toelaten om producten op basis van tabak te gebruiken of die het gebruik ervan verbeteren.

Presentatievorm en inhoud van verpakkingseenheden

Art. 12. (...)

§ 3. Elk product op basis van tabak en elk voor roken bestemd kruidenproduct dat in de handel wordt gebracht, dient verpakt te zijn of dient een buitenverpakking te hebben.

Verkoop

Art. 13. De verkoop op afstand aan consumenten en de aankoop op afstand door consumenten van producten op basis van tabak, voor roken bestemde kruidenproducten en apparaten zijn verboden.

Voor roken bestemde kruidenproducten

Art. 15.§ 1. Op elke verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking van voor roken bestemde kruidenproducten staat de volgende gezondheidswaarschuwing:

“Het roken van dit product schaadt uw gezondheid
Fumer ce produit nuit à votre santé
Das Rauchen dieses Produkts schädigt Ihre Gesundheit”.

§ 2. De gezondheidswaarschuwing wordt gedrukt op de voor- en achterkant van de buitenzijde van de verpakkingseenheid en op elke buitenverpakking.

§ 3. De gezondheidswaarschuwing moet voldoen aan de voorschriften van artikel 7, § 4. Zij beslaat 35 % van de oppervlakte van het overeenkomstige oppervlak van de verpakkingseenheid en van elke buitenverpakking.

§ 4. Verpakkingseenheden en buitenverpakkingen van voor roken bestemde kruidenproducten bevatten geen van de in artikel 11, § 1, 1°, 2° en 4°, bedoelde elementen en mogen niet vermelden dat het product geen additieven of geur-of smaakstoffen bevat.

Verstreking van informatie over ingrediënten van voor roken bestemde kruidenproducten

Art. 16.§ 1. De fabrikant of invoerder of invoerder in België als die eerste twee geen maatschappelijke zetel hebben in België, van voor roken bestemde kruidenproducten, verstrekt aan de Dienst een lijst van alle ingrediënten, met hunhoeveelheden, die voor de productie van die kruidenproducten gebruikt worden, en dit per merk en type. Wanneer de samenstelling van een product zodanig wordtgewijzigd dat die wijziging een impact heeft op de krachtens dit artikel verstrekte informatie, deelt de fabrikant of de invoerder of invoerder in België als die eerste twee geen maatschappelijke zetel hebben in België, dit ook mee aan de Dienst. De krachtens dit artikel vereiste informatie wordt verstrekt voordat een nieuw of gewijzigd voor roken bestemd kruidenproduct in de handel wordt gebracht

§ 2. De overeenkomstig paragraaf 1 verstrekte informatie wordt verspreid op een website die voor het grote publiek toegankelijk is. De marktdeelnemers specificeren nauwkeurig welke informatie zij als een bedrijfsgeheim beschouwen.

§ 3. De fabrikant of invoerder of invoerder in België als die eerste twee geen maatschappelijke zetel hebben in België, stuurt de Dienst het bewijs van betaling van een retributie van 165 euro per genotificeerd product of per gewijzigde samenstelling op de rekening van de Dienst. Deze vergoeding is niet terugvorderbaar.

Strafbepalingen

Art. 17. § 1. De producten die niet voldoen aan de bepalingen van dit besluit zijn als schadelijk te beschouwen in de zin van artikel 18 van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten.

§ 2. Overtredingen van de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en gestraft overeenkomstig de bepalingen van de voornoemde wet van 24 januari 1977.

Wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten

Art. 6. § 4. Het is verboden tabaksproducten aan te bieden of te verkopen aan de minderjarigen. Van elke persoon, die tabaksproducten wil kopen, mag worden gevraagd aan te tonen dat hij of zij meer dan achttien jaar oud is. In het belang van de Volksgezondheid kan de Koning plaatsen, waar tabaksproducten in de handel worden gebracht, onderwerpen aan het aanbrengen van waarschuwingen met betrekking tot de schadelijkheid van tabaksproducten en/of van vermeldingen met betrekking tot de verkoopvoorwaarden bedoeld in het eerste lid. In het belang van de Volksgezondheid, kan de Koning alle maatregelen nemen die de jongeren onder de achttien jaar beletten zich tabaksproducten aan te schaffen door middel van automatische distributie-apparaten.

....

§ 6. Het is verboden om elke drank of product waarvan het effectief alcoholvolumegehalte hoger is dan 0,5 % vol, te verkopen, te schenken of aan te bieden aan min-zestienjarigen.

De verantwoordelijke voor wiens rekening deze drank of dit product werd verkocht, geserveerd of aangeboden, kan eveneens aansprakelijk worden gesteld in geval van niet-naleving van dit verbod.

Van elke persoon, die dranken of andere producten op basis van alcohol wil kopen of nuttigen, mag worden gevraagd aan te tonen dat hij of zij ouder is dan zestien.

Het is verboden om sterke drank, zoals bepaald in artikel 16 van de wet van 7 januari 1998 betreffende de structuur en de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken, te verkopen, te schenken of aan te bieden aan min-achttienjarigen.

De verantwoordelijke voor wiens rekening deze drank werd verkocht, geserveerd of aangeboden, kan eveneens aansprakelijk worden gesteld in geval van niet-naleving van dit verbod.

Van elke persoon, die sterke drank wil kopen of nuttigen, mag worden gevraagd aan te tonen dat hij of zij ouder is dan achttien.

Elke uitbater moet het Belgisch Staatsblad raadplegen om op de hoogte te blijven van veranderingen van de wetgeving.

federale overheidsdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Controledienst Tabak en Alcohol

Galileelaan 5/2
1210 Brussel

E-mail : apf.inspec@health.fgov.be

Tel. : 02 524 97 97

<https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid>

V.U.: Dirk Ramaekers, Voorzitter van het Uitvoerend Comité, Galileelaan 5/2, 1210 Brussel
Grafisch ontwerp: Thierry Sauvenière